

Dominik Boratyn¹

Działalność rad młodzieżowych w okresie pandemii COVID-19 w Polsce

Streszczenie

Artykuł stanowi część cyklu publikacyjnego dotyczącego badań nad radami młodzieżowymi działającymi przy jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. W pierwszej części opracowania przedstawiono aktualny stan badań na temat rad młodzieżowych oraz główne założenia artykułu. W drugiej części dokonano teoretycznej charakterystyki pandemii COVID-19 w Polsce, wprowadzonych obostrzeń oraz wpływu wirusa na życie społeczne. Meritum publikacji stanowi analiza treści informacji zamieszczonych na stronach rad młodzieżowych w okresie pandemii oraz przedstawienie działań podejmowanych przez poszczególne rady młodzieżowe.

Słowa kluczowe: rady młodzieżowe, aktywność młodzieży, samorząd lokalny, polityka lokalna, COVID-19

Wprowadzenie

Pandemia COVID-19 rozpoczęła się pod koniec 2019 r. W Polsce pierwsze zachorowanie odnotowano kilka miesięcy później, tj. w marcu 2020 r. Globalna emisja wirusa doprowadziła do ogłoszenia w Polsce licznych ograniczeń społeczno-gospodarczych, w tym m.in.: tzw. lockdownu gospodarczego, edukacji zdalnej na wszystkich poziomach nauczania oraz zakazu organizowania zebrań i zgromadzeń publicznych. W sposób szczególny, pandemię COVID-19 odczuły dzieci i młodzież, które z dnia na dzień zostały zmuszone do ograniczenia kontaktów z rówieśnikami oraz zamiany książek i zeszytów na ekrany monitorów.

¹ Dr Dominik Boratyn, Instytut Nauk o Polityce, Kolegium Nauk Społecznych, Uniwersytet Rzeszowski, al. mjr. W. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: dboratyn@ur.edu.pl, nr ORCID: 0000-0003-2335-7515.

Wprowadzenie ograniczeń miało również wpływ na pracę podmiotów społecznych i organów publicznych w Polsce, w tym m.in. rad młodzieżowych funkcjonujących przy samorządach terytorialnych.

Rady młodzieżowe to podmioty o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym działające przy jednostkach samorządu terytorialnego. Stanowią reprezentację młodzieży w społeczności lokalnej, kształtują ją, rozwijają, edukują oraz tworzą forum dla współdziałania i współrzędzenia pomiędzy władzami lokalnymi a młodzieżą. Ponadto rady młodzieżowe legitymizują działania władz lokalnych w zakresie dotyczącym ludzi młodych poprzez konsultowanie decyzji tychże władz. Dzięki podejmowanym działaniom rady młodzieżowe aktywizują młodzież zamieszkującą społeczność lokalną (Boratyn 2020a: 146). Przed pandemią COVID-19 do głównej sfery aktywności rad młodzieżowych należały:

- 1) konsultowanie i opiniowanie decyzji władz samorządowych,
- 2) debatowanie o sprawach gminy, w szczególności dotyczących młodych osób,
- 3) realizacja projektów oddolnych młodzieży, takich jak m.in.: warsztaty dla dzieci i młodzieży o tematyce ekologii, zdrowia psychicznego, kultury, sztuki, czytelnictwa itp., konkursy wiedzy (np. na temat samorządu lub lokalnej historii), podcasty i wideoasty na ważne dla młodzieży tematy, organizacja dni otwartych urzędu gminy/miasta, działania o charakterze charytatywnym,
- 4) promocja działań w społeczności lokalnej (*Młodzieżowa rada w pigulce*, 2024).

Badania dotyczące rad młodzieżowych były prowadzone m.in. przez: M.E. Collins, A. Augsburg, W. Gecker (2016) i M. Dougher (2018). Autorzy koncentrowali się w nich m.in. na analizie zaangażowania obywatelskiego młodzieży (Checkoway, Aldana 2013, Augsburg, Collins, Gecker, Dougher 2018), partycypacji młodzieży na poziomie lokalnym (Checkoway, Allison, Montoya 2005) czy badaniach działań, wpływu oraz barier dla rad młodzieżowych we wspólnotach samorządach (Collins, Augsburg, Gecker 2016). Dodatkowo warto przywołać pracę Dane Feringa i Evelien Tonkens (2017), w której autorki omówiły, w jaki sposób styl uczestnictwa w lokalnych radach młodzieżowych przyczynia się do wzrostu zaangażowania obywatelskiego u ludzi młodych. W zagranicznych publikacjach można również znaleźć badania dotyczące: sposobów konsultacji z dziećmi i młodzieżą oraz ich wpływu na politykę prowadzoną w Irlandii (Horgan 2017), edukacyjnego charakteru rad młodzieżowych (Nir, Perry-Hazan 2016) oraz powstania rad

młodzieżowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki (Cushing, van Vliet 2017).

Wśród polskich badaczy tematyka rad młodzieżowych była poruszana m.in. przez: Michała Broła (2013), który wskazał, że rada młodzieżowa jest przykładem uczestnictwa młodzieży w życiu społeczno-politycznym, Marka Ćwiklickiego (2013) i Piotra Maciaszka (2015, 2016), którzy w swoich badaniach koncentrowali się na radach młodzieżowych jako podmiotach partycypacji obywatelskiej oraz Dominika Boratyna (2019, 2020a, 2020b, 2021a, 2021b, 2022a, 2022b, 2022c, 2023), który prowadził badania empiryczne dotyczące roli i znaczenia rad młodzieżowych działających przy jednostkach samorządu terytorialnego. Warto jednak zwrócić uwagę, że uprzednio (zarówno w Polsce jak i na świecie) nie podjęto badań dotyczących aktywności rad młodzieżowych w okresie pandemii COVID-19. Wyjątkiem jest praca Oliwii Wyrzykowskiej i Jana Zapolskiego-Downara, którzy w swojej monografii *Młodzieżowa samorządność w Polsce. Analiza i dalsza perspektywa* (2021) zwrócili uwagę na wpływ SARS-COV 2 na działalność młodzieżowych rad. Pomimo tego jest to jednak obszar w dużej mierze niezbadany, który może stanowić pole do szerszych analiz i rozważań.

Celem artykułu jest przedstawienie działań podejmowanych przez rady młodzieżowe ze wszystkich miast wojewódzkich w Polsce w pierwszym roku pandemii COVID-19, tj. od marca 2020 r. do marca 2021 r. Na potrzeby niniejszej publikacji przyjęto następującą hipotezę: pandemia COVID-19 wpłynęła negatywnie na działalność rad młodzieżowych w Polsce, a na skutek wprowadzonych obostrzeń podmioty te nie prowadziły aktywnej działalności.

W celu zweryfikowania postawionej we wstępie hipotezy przeprowadzono analizy treści materiałów publikowanych przez poszczególne rady młodzieżowe ze wszystkich miast wojewódzkich w Polsce w okresie od marca 2020 r. do marca 2021 r. na portalu społecznościowym Facebook.

Opracowanie klucza kategoryzacyjnego było zasadniczym elementem metodologicznym badań. Przygotowano system kategoryzacji umożliwiający ocenę działań rad młodzieżowych na kilku poziomach, tj. obejmujących m.in. rodzaje aktywności, stopień zaangażowania lokalnej społeczności oraz wyniki i efektywność podejmowanych działań. Przygotowany klucz kategoryzacyjny pozwalał na jednolitą analizę danych i umożliwiał porównanie działań różnych rad młodzieżowych w poszczególnych województwach.

Pandemia COVID-19 w Polsce – charakterystyka

Pierwsze informacje dotyczące COVID-19 (choroby wywołanej wirusem SARS-COV 2) pojawiły się w grudniu 2019 r. w Chińskiej Republice Ludowej. W tamtym czasie w mieście Wuhan, w prowincji Hubei, wykryto skupisko chorych z ciężkim zapaleniem płuc. Znaczący wzrost zachorowań sprawił, że dane na temat nowego wirusa, podobnego do SARS-COV 1, zostały przekazane do Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Początkowo uważano, że wirus jest patogenem odzwierzęcym, ale niepokój wśród specjalistów wzrósł po potwierdzeniu transmisji na linii człowiek–człowiek. W dniu 23 stycznia 2020 r. w Wuhan odnotowanych było 400 zakażeń SARS-COV 2. W związku z tym władze prowincji podjęły decyzję o budowie szpitala polowego oraz o wprowadzeniu tzw. lockdownu, czyli częściowego zamrożenia gospodarki, zakazu wychodzenia z domu, a także otoczenia miasta Wuhan oraz prowincji Hubei kordonem sanitarnym. Początkowo podejrzewano, że uda się ograniczyć chorobę wyłącznie do południowo-wschodniej Azji lub że wygaśnie ona wraz z nadejściem wiosny. Przewidywania ekspertów nie sprawdziły się i jeszcze w styczniu zaczęto odnotowywać pierwsze przypadki zakażenia w Europie. Pierwszym państwem, w którym epidemia wymknęła się spod kontroli, były Włochy, a kolejnymi Hiszpania i Francja, co spowodowało, że w marcu 2020 r. zachodnia Europa stała się epicentrum wirusa (Duszyński i in. 2020: 12).

Pierwszy przypadek zakażenia SARS-COV 2 w Polsce odnotowano 4 marca 2020 r. Pacjentem „zero” był 67-letni mężczyzna, który przybył do Polski z Niemiec. Chcąc powstrzymać rozprzestrzenianie się wirusa, rząd podjął 11 marca decyzję o zamknięciu placówek oświatowych i przejściu do nauczania w trybie zdalnym. Ponadto wprowadzono ograniczenia w zakresie przemieszczania się wewnątrz kraju. 20 marca 2020 r. na terenie całego państwa wprowadzono stan epidemii (Mikołajska 2021). W celu powstrzymania rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 WHO zaleciła szybką diagnozę, natychmiastową izolację przypadków, rygorystyczne monitorowanie oraz zapobiegawczą samoizolację bliskich kontaktów. Zgodnie z zaleceniami WHO polski rząd rozpoczął wprowadzanie kolejnych restrykcji i ograniczeń. 31 marca 2020 r. ogłoszono zakaz zgromadzeń oraz zaczęto promować politykę „zostań w domu”. Restrykcje i ograniczenia zaczęto znosić od 20 kwietnia 2020 r. w ramach IV etapów (Czech i in. 2020: 40).

Tabela 1. Etapy znoszenia obostrzeń pierwszej fali COVID-19 w Polsce w 2020 r.

Table 1. The stages of the lifting of restrictions at the end of the first wave of the COVID-19 pandemic in Poland in 2020

Etap I	Od 20 kwietnia 2020 r.	Możliwość przemieszczania się w celach rekreacyjnych, luzowanie obostrzeń w handlu i usługach
Etap II	Od 4 maja 2020 r.	Otwarcie centrów handlowych i sklepów wielkopowierzchniowych, hoteli i miejsc noclegowych, instytucji kultury, takich jak muzea, biblioteki, galerie sztuki, możliwość otwarcia żłobków, przedszkoli oraz gabinetów rehabilitacji
Etap III część 1	Od 18 maja 2020 r.	Otwarcie zakładów fryzjerskich i kosmetycznych, restauracji, kawiarni, barów, częściowe zniesienie ograniczeń transportu publicznego
Etap III część 2	Od 25 maja 2020 r.	Wprowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych w klasach 1–3 szkoły podstawowej oraz konsultacji z nauczycielami na terenie szkoły dla maturzystów i uczniów klas 8 szkoły podstawowej
Etap IV część 1	Od 30 maja 2020 r.	Zniesienie obowiązku noszenia maseczek w przestrzeni otwartej, zniesienie limitów osób w sklepach, na targach, pocście, w restauracjach, zniesienie limitów osób w miejscach kultu religijnego, umożliwienie zgromadzeń do 150 osób – w tym wesel
Etap IV część 2	Od 6 czerwca 2020 r.	Pełne otwarcie hoteli, basenów, siłowni, klubów fitness, salonów masażu i tatuażu, sal zabaw, parków rozrywki, kin, teatrów itp.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPRM.

Na początku czerwca 2020 r. premier Mateusz Morawiecki podsumował pierwsze miesiące walki z pandemią COVID-19. W ocenie szefa rządu Polska skutecznie radziła sobie z kryzysem epidemiologicznym („Przygotowujemy się do pole position” 2020). Zniesienie części obostrzeń pokrywało się z planowanymi na 2020 r. wyborami prezydenckimi, które odbyły się 28 czerwca (I tura) i 12 lipca 2020 r. (II tura). W okresie letnim dzienna liczba zakażeń nie przekroczyła 600, a najczęściej utrzymywała się na poziomie 300. Sytuacja zaczęła pogarszać się w sierpniu, a 19 września 2020 r. po raz pierwszy od początku pandemii odnotowano w Polsce ponad tysiąc zakażeń w ciągu jednego dnia (Mikołajska 2021). Był to początek tzw. drugiej fali COVID-19 w Polsce.

Druga fala COVID-19 w Polsce różniła się od pierwszej tym, iż nie zdecydowano się na zamknięcie całej gospodarki i wprowadzenie kolejnego lockdownu. Polska podzielona była na strefy żółtą i czerwoną (Świdrak 2020), a obostrzenia zależne były od tego, w jakiej strefie znajduje się dany powiat. Szczyt drugiej fali przypadł na listopad 2020 r., z rekordowym dziennym przyrostem 27 875 zakażeń. Trzecia fala rozpoczęła się na przełomie lutego i marca 2021 r., a jej szczyt został osią-

gnięty 1 kwietnia 2021 r. Odnotowano wówczas 35 251 nowych przypadków SARS-CoV-2 w Polsce. Czwarta fala COVID-19 w Polsce rozpoczęła się jesienią 2021 r., a piąta na początku 2022 r. Pomimo dużej liczby zachorowań czwarta i piąta fala były łagodniejsze od poprzednich. Wiązało się to z rozpowszechnieniem szczepień przeciwko COVID-19 oraz nabyciu odporności zbiorowej społeczeństwa w Polsce.

6 maja 2022 r. minister zdrowia Adam Niedzielski zapowiedział, że od 16 maja 2022 r. stan epidemii w Polsce zostanie przekształcony w stan zagrożenia epidemiologicznego, a COVID-19 będzie traktowany jako choroba przewlekła (Stelmach 2022). Stan epidemii w Polsce obowiązywał ponad dwa lata (Maciuch 2022).

Działalność rad młodzieżowych w okresie pandemii COVID-19 w Polsce

Wprowadzone ograniczenia, których celem było powstrzymanie rozprzestrzeniania się COVID-19 w Polsce, miały wpływ na działalność organizacji społecznych. Skutki obostrzeń były nierzadko bardzo dramatyczne: odwoływanie zajęć sportowych, warsztatów, szkoleń, spektakli, utrudnione świadczenie pomocy seniorom, młodzieży, osobom z niepełnosprawnościami, chorym.

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w pierwszych miesiącach pandemii COVID-19 w Polsce (marzec–sierpień 2020) organizacje non profit / organizacje społeczne podjęły dodatkowe działania w związku z tą nadzwyczajną sytuacją. Najczęściej były to usługi społeczne (63,3%) lub wsparcie materialne (40,7%). Najwyższy odsetek organizacji zaangażowanych w takie akcje odnotowano wśród ochotniczych straży pożarnych (29,3%) oraz podmiotów wyznaniowych (20,1%) (*Organizacje non-profit...* 2020).

Celem artykułu jest przedstawienie działań podejmowanych przez rady młodzieżowe ze wszystkich miast wojewódzkich w Polsce w pierwszym roku pandemii COVID-19, tj. od marca 2020 r. do marca 2021 r. W tym celu przeprowadzono analizę treści materiałów publikowanych na stronach rad młodzieżowych na portalu społecznościowym Facebook. Hipoteza badawcza zakłada, że rady młodzieżowe na skutek obostrzeń społecznych nie podejmowały aktywnej działalności w pierwszym roku pandemii w Polsce. Aby móc ją zweryfikować, w pierwszej kolejności należy ustalić, jak dużo informacji było publikowanych na stronach poszczególnych rad młodzieżowych w analizowanym okresie. Dane te zostały przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba wpisów publikowanych w okresie od marca 2020 do marca 2021 r. na stronach rad młodzieżowych na portalu Facebook

Table 2. The number of posts published between March 2020 and March 2021 on youth council Facebook pages

Miasto	Liczba wpisów publikowanych w badanym okresie	Miasto	Liczba wpisów publikowanych w badanym okresie
Białystok	144	Olsztyn	0
Bydgoszcz	102	Opole	197
Gdańsk	242	Poznań	144
Gorzów Wlkp.	57	Rzeszów	89
Katowice	4	Szczecin	1
Kielce	34	Toruń	Brak strony
Kraków	120	Warszawa	104
Lublin	111	Wrocław	99
Łódź	32	Zielona Góra	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych na stronach rad młodzieżowych z dnia 27 lipca 2022 r.

Jak wynika z danych, które zostały przedstawione w tabeli 2, rady młodzieżowe działające w miastach wojewódzkich w Polsce prowadziły aktywną działalność na portalu społecznościowym Facebook oraz aktywną działalność w ogóle. Na profilach rad systematycznie publikowano wpisy dotyczące bieżącego zaangażowania młodzieży. Na szczególną uwagę zasługuje działalność informacyjna Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska, na której stronie znalazły się 242 wpisy. Na drugim miejscu znalazła się Młodzieżowa Rada Miasta Opola, która na swojej stronie opublikowała 197 wpisów, a na trzecim ex aequo Młodzieżowa Rada Miasta Białystok i Młodzieżowa Rada Miasta Poznania – po 144 wpisy.

Znaczącej aktywności nie wykazały natomiast rady młodzieżowe z: Katowic, Olsztyna, Szczecina, Torunia i Zielonej Góry. W przypadku Torunia jest to o tyle uzasadnione, że w tym mieście (w badanym okresie) nie było rady młodzieżowej. Można zatem zauważyć, że tylko 4 spośród 17 (bez Torunia) rad młodzieżowych z miast wojewódzkich w Polsce nie prowadziły aktywnej działalności w okresie pandemii COVID-19.

Aby ocenić aktywność rad młodzieżowych w pierwszym roku pandemii COVID-19 w Polsce pod względem jakościowym (tj. charakteru podejmowanych działań), należy ustalić, jakie dokładnie przedsięwzięcia były podejmowane przez poszczególne rady. Informacje te zostały przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3. Informacja o działalności rad młodzieżowych podejmowanej w pierwszym roku pandemii COVID-19 w Polsce (wybrane przykłady)

Table 3. Information on the activities of youth councils undertaken during the first year of the pandemic in Poland in 2020 (selected examples)

Miasto	Działania podejmowane przez radę
Białystok	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacja o badaniach ankietowych organizowanych przez rady młodzieżowe i sejmiki młodzieżowe dotyczących nauki zdalnej, 3. Akcja „Kawa z radnym” mająca na celu poznanie radnych młodzieżowych, 4. Życzenia świąteczne i okolicznościowe, 5. Informacja w sprawie badań ankietowych prowadzonych przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem dotyczących potrzeb ludzi młodych, 6. Informacja o zbiórce charytatywnej, 7. Informacje zachęcające do udziału w wyborach prezydenckich 2020
Olsztyn	Brak podejmowanych działań
Bydgoszcz	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacja o akcji wspierającej medyków w walce z pandemią, 3. Informacje o zdalnych sesjach rady młodzieżowej, 4. Życzenia świąteczne i okolicznościowe, 5. Informacje o e-debatkach oksfordzkich, 6. Publikacje artykułów prasowych, 7. Informacje o konkursach organizowanych przez miasto Bydgoszcz, 8. Akcja „Poznaj radnego”
Opole	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Nawiązanie współpracy z klubem sportowym Odra Opole, 3. Podjęcie inicjatywy ogólnopolskich badań dotyczących edukacji zdalnej, 4. Fotorelacja z akcji „MRwDomu”, 5. Kampania „LokalnieJemy” czyli akcja mająca na celu wspieranie lokalów gastronomicznych w Opolu, 6. Informacja w sprawie badań ankietowych prowadzonych przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem dotyczących potrzeb ludzi młodych, 7. Promocja projektu „Opole okiem młodych”, 8. Inicjatywy mające na celu pomoc osobom bezdomnym i potrzebującym, 9. Informacje o sesjach Młodzieżowej Rady Miasta Opole, 10. Informacje zachęcające do udziału w wyborach prezydenckich 2020, 11. Kampania „Ratuj życie”, czyli akcja zachęcająca do oddawania krwi, 12. Organizacja II Opolskiego Kongresu Młodzieży, 13. „Młodzieżowe Opole”, czyli akcja mająca na celu zbadanie potrzeb i problemów młodzieży w Opolu

Gdańsk	1. Informacja o Gali XLO, czyli integracji gdańskich szkół średnich, 2. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 3. Informacje o sesjach Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska, 4. Informacje o akcji „MRwDomu”, 5. Informacja o badaniach ankietowych organizowanych przez rady młodzieżowe i sejmiki młodzieżowe dotyczących nauki zdalnej, 6. Informacje o zaangażowaniu radnych młodzieżowych w walkę z COVID-19, 7. Organizacja akcji „Radni i gość”, czyli serii wywiadów organizowanych przez młodzieżowych radnych, 8. Informacja o rekrutacji do Forum Młodych 2020, 9. Informacja w sprawie organizacji debat, 10. Organizacja konkursu literackiego o tematyce ekologicznej w ramach akcji „Gdańsk bez plastiku”, 11. Informacja o dyżurach młodzieżowych radnych, 12. Informacja o zawodach sportowych i turnieju szachowym organizowanych przez radę
Poznań	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacja w sprawie badań ankietowych dotyczących praw uczennicy i ucznia, 3. Sprzeciw wobec decyzji ówczesnego Wojewody Wielkopolskiego Łukasza Mikołajczyka w sprawie unieważnienia Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym, 4. Promocja projektu „Patrz na drogę” zachęcającego do niekorzystania z telefonu w czasie jazdy samochodem, 5. Informacja o kandydaturze miasta Lublina na Europejską Stolicę Młodzieży, 6. Informacje w sprawie sesji online Młodzieżowej Rady Miasta Poznania, 7. Informacje zachęcające do udziału w wyborach prezydenckich 2020, 8. Informacja w sprawie konkursu wiedzy o kinie, 9. Informacja o konkursie Europejskiego Centrum Solidarności dla młodych grafików, 10. Informacja o projekcie „Poznań Science Slam” oferującym młodym naukowcom możliwość zaprezentowania odkryć przed grupą ekspertów, stawiającym na łączenie teorii z praktyką, 11. Prowadzenie naboru do Młodzieżowego Strajku Klimatycznego, 12. Organizacja warsztatów i szkoleń pt. „Zdalnie nie znaczy mniej efektywnie”, 13. Wsparcie II Poznańskiego Tygodnia Tolerancji
Gorzów Wlkp.	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacje zachęcające do szczepień przeciwko COVID-19, 3. Życzenia świąteczne i okolicznościowe, 4. Informacja o budźcie obywatelskim, 5. Informacja o projekcie ustawy wzmacniającej pozycję młodzieżowych rad, 6. Informacja o zbiórce charytatywnej dla schroniska dla psów, 7. Informacja o planach utworzenia Lubuskiej Telewizji Młodzieżowej

Rzeszów	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Życzenia świąteczne i okolicznościowe, 3. Informacja o pracy Urzędu Miasta Rzeszowa w pierwszym okresie pandemii, 4. Promowanie akcji „Zostań w domu”, 5. Informacja o spotkaniu organizowanym w Urban Lab Rzeszów, 6. Fotorelacje z akcji „MRwDomu”, 7. Informacja o ankiecie Forum Demokracji, 8. Informacja w sprawie badań ankietowych prowadzonych przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem dotyczących potrzeb ludzi młodych
Katowice	1. Informacja o zakończeniu pracy IV kadencji rady młodzieżowej, 2. Informacja o zakażeniu COVID-19, 3. Informacja o wypowiedzi Przewodniczącego Rady Miasta Katowice
Szczecin	1. Informacja o tym, że były przewodniczący i wiceprzewodniczący rady młodzieżowej działają jako ambasadorzy Unijnego Dialogu Młodzieży przy Polskiej Radzie Organizacji Młodzieżowych
Kielce	1. Informacja o podjęciu współpracy w ramach akcji „Młodzi w Świętokrzyskim”, której celem jest stworzenie miejsca, w którym młode osoby będą mogły znaleźć informacje o wydarzeniach w regionie, 2. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 3. Informacje o nauce zdalnej, 4. Informacje o akcji „MRwDomu”, 5. Informacja o udziale uczniów kieleckich szkół w badaniach ankietowych dotyczących nauki zdalnej, 6. Informacje o sesjach Młodzieżowej Rady Miasta Kielce, 7. Informacja o możliwości bycia wolontariuszem akcji „Szlachetna paczka”, 8. Informacja o udziale w Kieleckiej Konferencji Młodzieżowych Rad, 9. Informacja o wspólnej akcji podjętej z Kielecką Radą Kobiet „Rada radzie radzi”, 10. Organizacja akcji „Nadzieje Kielce”, czyli wydarzenia mającego na celu wyróżnienie uczniów i absolwentów szkół ponadpodstawowych za ich wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki, kultury, sportu czy działalności społecznej
Toruń	Brak strony
Kraków	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacja w sprawie badań ankietowych dotyczących nauki zdalnej, 3. Fotorelacja z akcji „MRwDomu”, 4. Informacja o turnieju debat parlamentarnych, 5. Protest przeciwko likwidacji Młodzieżowego Domu Kultury, 6. Informacje o sesjach Młodzieżowej Rady Miasta Krakowa, 7. Informacja w sprawie badań ankietowych prowadzonych przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem dotyczących potrzeb ludzi młodych, 8. Informacja o Krakowskim Konkursie Retorycznym, 9. Promocja akcji „Zaprojektuj przestrzeń dla młodzieży”, w której osoby do 22 roku życia mogły zgłaszać swoje prace projektowe

	dotyczące przestrzeni miejskiej dla młodzieży, 10. Mikołajkowy koncert charytatywny online, 11. Akcja „Poznaj radnego”, 12. Udział w akcji „Szlachetna paczka”, 13. Akcja „Z nami zdrowiej”, czyli cykl porad dotyczących roślin i świeżego powietrza
Warszawa	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Post upamiętniający powstanie w getcie warszawskim, 3. Fotorelacja z akcji „Poznaj radnego”, 4. Informacja o sesjach Młodzieżowej Rady m.st. Warszawy, 5. Informacja w sprawie prowadzenia konsultacji z mieszkańcami Warszawy na temat dyskryminacji na rynku pracy, 6. Posty upamiętniające Powstanie Warszawskie, 7. Promocja warsztatów „Pokazać – przekazać” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z zakresu samorządności uczniowskiej w czasie pandemii, 8. Promowanie konkursu filmowego „Wakacje w obiektywie”, 9. Angażowanie się w budowę skateparku w dzielnicy Wawer, 10. Organizacja akcji promującej talenty młodych warszawiaków, 11. Udział w protestach przeciwko ustawie antyaborcyjnej, 12. Inicjatywa w sprawie powołania Warszawskiego Rzecznika Praw Ucznia
Lublin	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacje o akcji „MRwDomu”, 3. Informacja o sesjach online Młodzieżowej Rady Miasta Lublin, 4. Sprzeciw wobec wprowadzenia ustawy antyaborcyjnej, 5. Informacje o kandydaturze miasta Lublin na Europejską Stolicę Młodzieży 2023, 6. Informacje zachęcające do udziału w wyborach prezydenckich 2020, 7. Organizacja akcji na rzecz tolerancji w Międzynarodowym Dniu Tolerancji, 8. Fotorelacja z akcji „Poznaj radnego”, 9. Organizacja konferencji prasowych po sesjach rady młodzieżowej, 10. Organizacja akcji „Podziel się wspomnieniami z MRML” mającej na celu zebranie wspomnień i zdjęć byłych radnych i osób współpracujących z radą
Wrocław	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacja o organizacji szkolnej konferencji klimatycznej, 3. Organizacja akcji „Poznajmy się”, która miała na celu przedstawienie radnych Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia, 4. Informacja w sprawie pisma do ówczesnego Ministra Edukacji Narodowej Dariusza Piontowskiego w sprawie terminów egzaminów maturalnych w 2020 r., 5. Informacje o sesjach Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia, 6. Udział w akcji „Młodzi dają radę”, której celem było zachęcenie do pozostania w domu i ograniczenia kontaktów w czasie pandemii, 7. Informacje w sprawie raportu dotyczącego zdalnego nauczania, 8. Informacja o organizacji debat oksfordzkich, 9. Informacja w sprawie wyników konkursu na najlepszy wrocławski

	samorząd uczniowski, 10. Informacje zachęcające do udziału w wyborach prezydenckich 2020, 11. Informacja w sprawie konferencji „Lockdown samorządności uczniowskiej? Aktywność samorządów uczniowskich w czasach pandemii”
Łódź	1. Informacje o stanie epidemii i zagrożeniu COVID-19, 2. Informacja o akcji „Zrobimy zakupy za Ciebie” mającej na celu pomoc seniorom i osobom objętym kwarantanną, 3. Informacja o udziale w badaniach ankietowych dotyczących nauki zdalnej, 4. Informacja w sprawie badań ankietowych prowadzonych przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem dotyczących potrzeb ludzi młodych, 5. Informacja o sesjach Młodzieżowej Rady Miejskiej w Łodzi, 6. Informacja o świątecznej akcji dobroczynnej na rzecz Domu Dziecka i Domu Małego Dziecka w Łodzi
Zielona Góra	1. Sprzeciw wobec wprowadzenia ustawy antyaborcyjnej, 2. Informacja o konkursie muzycznym dla dzieci, 3. Informacja o sprzątaniu lasu, 4. Relacja ze spotkania ze Swietlaną Cichanouską

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych na stronach rad młodzieżowych z dnia 31 lipca 2022 r.

Dzięki zastosowaniu klucza kategoryzacyjnego możliwa była analiza i ocena stopnia aktywności działalności rad młodzieżowych z miast wojewódzkich w Polsce. Klucz kategoryzacyjny pozwolił na systematyczne porównanie rodzajów podejmowanych inicjatyw, stopnia zaangażowania lokalnej społeczności, a także efektywności i innowacyjności działań. Dzięki temu udało się uzyskać bardziej szczegółowy obraz pracy rad młodzieżowych, co umożliwia identyfikację najbardziej aktywnych jednostek oraz najlepszych praktyk w poszczególnych regionach Polski.

Tabela 4. Ocena stopnia aktywności działalności rad młodzieżowych w badanym okresie

Table 4. Assessment of the level of activity of youth councils in the period under review

Miasto	Stopień aktywności	Miasto	Stopień aktywności
Białystok	Średni	Olsztyn	Brak aktywności
Bydgoszcz	Średni	Opole	Wysoki
Gdańsk	Wysoki	Poznań	Wysoki
Gorzów Wlkp.	Średni	Rzeszów	Średni
Katowice	Niski	Szczecin	Niski
Kielce	Wysoki	Toruń	Brak aktywności
Kraków	Wysoki	Warszawa	Wysoki
Lublin	Średni	Wrocław	Wysoki
Łódź	Średni	Zielona Góra	Niski

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski z badań

W pierwszej kolejności należy wskazać, że przedsięwzięcia i projekty przedstawione w tabeli 3 w przypadku większości rad młodzieżowych stanowią wyłącznie część spośród wszystkich realizowanych przez te podmioty działań. Podejmując tę tematykę, autor zakładał, że rady młodzieżowe nie prowadziły aktywnej działalności w pierwszym roku pandemii COVID-19. Jednakże, jak wynika z przeprowadzonych badań, rady młodzieżowe w miastach wojewódzkich w Polsce nie tylko prowadziły aktywną działalność, ale również realizowały liczne projekty i przedsięwzięcia niezależnie od niekorzystnych okoliczności związanych z pandemią COVID-19.

Wśród projektów najczęściej podejmowanych przez młodzieżowych radnych można wymienić m.in.:

- 1) Angażowanie się w przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-COV 2 m.in. poprzez publikowanie informacji dotyczących obostrzeń, środków bezpieczeństwa, dystrybucji maseczek i płynów dezynfekujących oraz podejmowanie wolontariatu,
- 2) Akcje „Poznaj radnego”, „Młodzi dają radę” oraz „MRwDomu”. Przedsięwzięcia miały na celu przedstawienie radnych młodzieżowych działających w poszczególnych radach (skąd są, w jakich szkołach się uczą, co lubią robić w wolnym czasie) oraz zrelacjonowanie, jak radzą sobie w trudnym okresie kwarantanny, izolacji i ograniczonych kontaktów społecznych,
- 3) Prowadzenie badań ilościowych dotyczących edukacji zdalnej oraz potrzeb ludzi młodych,
- 4) Organizację debat oksfordzkich, seminariów, spotkań z politykami i samorządowcami za pośrednictwem platform internetowych,
- 5) Upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych (np. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego, uchwalenia Konstytucji 3 maja, powstania w getcie warszawskim) oraz składanie życzeń świątecznych i okolicznościowych,
- 6) Działalność na rzecz wysokiej frekwencji w wyborach prezydenckich w 2020 r. poprzez udostępnianie zdjęć młodzieżowych radnych wrzucających swoje głosy do urn,
- 7) Podejmowanie przedsięwzięć o charakterze charytatywnym, tj. koncertów, zawodów sportowych oraz organizacja konkursów dla młodzieży.

Dodatkowo część rad młodzieżowych realizowała własne projekty. Wśród nich warto wymienić takie jak:

- 1) Organizacja II Opolskiego Kongresu Młodzieży (Młodzieżowa Rada Miasta Opole),
- 2) Protest przeciwko likwidacji Młodzieżowego Domu Kultury w Krakowie (Młodzieżowa Rada Krakowa),

- 3) Organizacja akcji „Podziel się wspomnieniami z MRML” mającej na celu zebranie wspomnień i zdjęć byłych radnych i osób współpracujących z radą (Młodzieżowa Rada Miasta Lublin),
- 4) Szkolna Konferencja Klimatyczna, której celem było propagowanie postaw afirmujących ochronę środowiska i przyrody (Młodzieżowa Rada Miasta Wrocławia),
- 5) Organizacja akcji „Nadzieje Kielc”, czyli wydarzenia mającego na celu wyróżnienie uczniów i absolwentów szkół ponadpodstawowych za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki, kultury, sportu czy działalności społecznej (Młodzieżowa Rada Miasta Kielce),
- 6) Zaangażowanie w budowę skateparku w dzielnicy Wawer w Warszawie (Młodzieżowa Rada m.st. Warszawa),
- 7) Organizacja warsztatów i szkoleń pt. „Zdalnie nie znaczy mniej efektywnie” (Młodzieżowa Rada Miasta Poznania).

Reasumując, należy stwierdzić, że rady młodzieżowe w miastach wojewódzkich w Polsce prowadziły aktywną działalność w pierwszym roku pandemii COVID-19 (obostrzenia nie sprawiły, że te podmioty przestały funkcjonować). Dzięki przeprowadzonym badaniom postawiona we wstępie hipoteza została zweryfikowana negatywnie. Życie społeczne w praktyce przeniosło się do Internetu i świata mediów społecznościowych. Młodzieżowe rady dalej spotykały się na sesjach oraz organizowały różnego rodzaju warsztaty, szkolenia, webinary (seminaria internetowe) itp. Dodatkowo warto zauważyć, że dzięki wzmożonej aktywności w Internecie każdy młody człowiek miał możliwość zapoznania się z konkretnymi inicjatywami rady działającej na terenie lokalnego samorządu terytorialnego oraz udziałem w organizowanych przez nią wydarzeniach. Trzeba również wskazać, że rady młodzieżowe w okresie pandemii przeprowadziły wiele badań społecznych, w tym ogólnopolskich, dotyczących edukacji zdalnej oraz potrzeb ludzi młodych. Na uznanie zasługuje zatem samodzielność działania rad młodzieżowych oraz integracja całego środowiska młodzieżowego.

Aneks – Klucz kategoryzacyjny do analizy działań rad młodzieżowych

I. Rodzaje aktywności

1. Edukacyjne: projekty i działania związane z edukacją, np. warsztaty, szkolenia, spotkania z ekspertami.
2. Społeczne: działania na rzecz lokalnej społeczności, np. wolontariat, akcje charytatywne, festyny.

3. Ekologiczne: inicjatywy proekologiczne i związane z ochroną środowiska, np. sprzątanie terenów zielonych, edukacja ekologiczna.
4. Kulturalne: inicjatywy promujące kulturę i sztukę, np. wystawy, koncerty, spotkania artystyczne.
5. Polityczne i obywatelskie: działania mające na celu zwiększenie świadomości obywatelskiej, np. organizowanie debat, udział w konsultacjach społecznych.

II. Stopień zaangażowania lokalnej społeczności

1. Wysoki: działania z dużym udziałem mieszkańców, w które aktywnie zaangażowane są grupy społeczne spoza rady młodzieżowej.
2. Średni: działania skierowane do wybranych grup społecznych, angażujące do 50 uczestników lub partnerów lokalnych.
3. Niski: działania skierowane do wąskiego grona, głównie członków rady młodzieżowej.

III. Wyniki i efektywność działań

1. Liczba uczestników: ocena liczebności osób biorących udział w działaniach organizowanych przez radę.
2. Zasięg terytorialny: ocena, czy działania miały charakter lokalny (gmina), regionalny (województwo), czy wykraczały poza region.
3. Stopień realizacji celów: ocena, czy działania osiągnęły zamierzone cele. Kategorie: w pełni osiągnięte, częściowo osiągnięte, nieosiągnięte.
4. Trwałość rezultatów: analiza trwałości efektów działań (np. powtarzalność wydarzenia, wpływ na lokalną społeczność). Kategorie: efekty długotrwałe (powtarzalność działań lub długofalowy wpływ), efekty krótkotrwałe (jednorazowe wydarzenie).

Literatura

- Augsberger A., Collins M.E., Gecker W., Dougher M., 2018, *Youth Civic Engagement: Do Youth Councils Reduce or Reinforce Social Inequality?*, „Journal of Adolescent Research”, vol. 33.
- Boratyn D., 2019, *Aktywność rad młodzieżowych na portalu społecznościowym Facebook – analiza porównawcza*, „Edukacja–Technika–Informatyka”, nr 4/30.
- Boratyn D., 2020a, *Charytatywna działalność gminnych rad młodzieżowych – analiza zagadnienia*, „UR Journal of Humanities and Social Sciences”, nr 3(16).
- Boratyn D., 2020b, *Rola rad młodzieżowych w lokalnym życiu publicznym (wyniki badań empirycznych)*, „Polityka i Społeczeństwo”, nr 3(16).
- Boratyn D., 2021a, *Rola opiekuna w działalności rad młodzieżowych – wyniki badań empirycznych*, „Colloquium”, nr 1(41).
- Boratyn D., 2021b, *Rady młodzieżowe i ich udział w decydowaniu na poziomie lokalnym w Polsce*, „Nowa Polityka Wschodnia”, nr 4(31).
- Boratyn D., 2022a, *Działania rad młodzieżowych miast wojewódzkich w Polsce w obliczu kryzysu migracyjnego i wojny na Ukrainie*, „Polityka i Społeczeństwo”, nr 4(20).

- Boratyn D., 2022b, *Functions of youth councils in local self-government communities in Poland: empirical research results*, „Atheneum”, vol. 75(3).
- Boratyn D., 2022c, *Rady młodzieżowe jako podmioty partycypacji młodzieży w społecznościach lokalnych – analiza prawna artykułu 5b ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r.*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, nr 4(68).
- Boratyn D., 2023, *Rady młodzieżowe przy jednostkach samorządu terytorialnego na świecie – przegląd badań na wybranych przykładach*, „Nowa Polityka Wschodnia”, nr 4(39).
- Brol M., 2013, *Młodzieżowa rada gminy jako przykład uczestnictwa młodzieży w życiu społeczno-politycznym*, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”, t. 10.
- Checkoway B., Aldana A., 2013, *Four forms of youth civic engagement for diverse democracy*, „Children and Youth Services Review”, vol. 35.
- Checkoway B., Allison T., Montoya C., 2005, *Youth participation in public policy at the municipal level*, „Children and Youth Services Review”, vol. 27.
- Collins M.E., Augsberger A., Gecker W., 2016, *Youth councils in municipal government: Examination of activities, impact and barriers*, „Children and Youth Services Review”, vol. 65(C).
- Cushing D.F., van Vliet W., 2017, *Children's right to the city: the emergence of youth councils in the United States*, „Children's Geographies”, vol. 15.
- Czech i in., 2020, *Polska gospodarka w początkowym okresie pandemii COVID-19*, Wydawnictwo SGGW, <https://www.ieif.sggw.pl/wp-content/uploads/2021/04/Pol-ska-gospodarka-w-pocz%C4%85tkowym-okresie-pandemii-COVID-19.pdf> (dostęp: 25.07.2022).
- Ćwiklicki M., 2013, *Młodzieżowe Rady Gmin [w:] Partycypacja społeczna w Polsce. Atlas dobrych praktyk*, red. M. Ćwiklicki, Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, Kraków.
- Duszyński J. i in., 2020, *Zrozumieć COVID-19. Opracowanie Zespołu ds. COVID-19 przy Prezese Polskiej Akademii Nauk*, Wydawnictwo PAN, https://informacje.pan.pl/images/2020/opracowanie-covid19-14-09-2020/ZrozumiecCovid19_opracowanie_PAN_interactive.pdf (dostęp: 22.07.2022).
- Feringa D., Tonkens E., 2017, *How the participation style in local youth councils contributes to the civic engagement of young people*, „Journal of Social Intervention: Theory and Practice”, vol. 26.
- Główny Urząd Statystyczny, 2020, *Organizacje non-profit w czasie epidemii COVID-19 (marzec – sierpień 2020)*, https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/default-aktualnosci/5490/20/1/1/organizacje_non-profit_w_czasie_epidemii_covid-19.pdf, (dostęp: 27.07.2022).
- Horgan D., 2017, *Consultations with Children and Young People and Their Impact on Policy in Ireland*, „Social Inclusion”, vol. 5.
- Maciaszek P., 2015, *Partycypacja społeczna młodzieży na przykładzie młodzieżowych rad gmin – część I*, „Rocznik Samorządowy”, t. 4.
- Maciaszek P., 2016, *Partycypacja społeczna młodzieży na przykładzie młodzieżowych rad gmin – część II*, „Rocznik Samorządowy”, t. 5.
- Maciuch M., 2022, *Covid-19: W połowie maja oficjalny koniec stanu epidemii w Polsce*, „300gospodarka”, <https://300gospodarka.pl/news/stan-epidemii-w-polsce-koniec-2022> (dostęp: 25.07.2022).
- Mikołajska M., 2021, *Rok epidemii COVID-19 w Polsce. Sukcesy, porażki, prognozy – eksperci podsumowują*, „Medonet”, <https://www.medonet.pl/koronawirus/korona->

- wirus-w-polsce,rok-epidemii-covid-19-w-polsce--eksperci-mowia--co-nas-czeka, artykuł,90113652.html (dostęp: 25.07.2022).
- Młodzieżowa Rada w Pigulce, 2024, <https://www.mlodziejowarada.pl/mlodziejowarada-w-pigulce> (dostęp: 20.10.2024).
- Nir T., Perry-Hazan L., 2016, *The framed right to participate in municipal youth councils and its educational impact*, „Children and Youth Services Review”, vol. 69.
- „Przygotowujemy się do pole position”. Premier o walce z koronawirusem, 2020, „TVN24 Biznes”, <https://tvn24.pl/biznes/z-kraju/premier-mateusz-morawiecki-mamy-juz-przekazanych-100-miliardow-zlotych-na-ratowanie-pieciu-milionow-miejsc-pracy-st4617249> (dostęp: 20.10.2024).
- Stelmach M., 2022, *Adam Niedzielski: W połowie maja zniesiemy stan epidemii*, <https://www.termedia.pl/koronawirus/Adam-Niedzielski-W-polowie-maja-zniesiemy-stan-epidemii,46819.html> (dostęp: 20.10.2024).
- Świdrak K., 2020, *Jakie obostrzenia obowiązują w strefach żółtych i czerwonych?* [WYJĄSIAMY], „Medonet”, <https://www.medonet.pl/koronawirus-pytania-i-odpowiedzi-jakie-obostrzenia-obowiazuja-w-strefach-zoltych-i-czerwonych---wyjasniamy,artykul,94392088.html> (dostęp: 25.07.2022).
- Wyrzykowska O., Zapolski-Downar J., 2021, *Młodzieżowa samorządność w Polsce. Analiza i dalsza perspektywa*, Wydawnictwo Rys, Poznań.

Activities of youth councils during the COVID-19 pandemic in Poland

Abstract

The article is a part of a publication series concerning research on youth councils working with local government units in Poland. In the first part of the article, the current state of research on youth councils and the main assumptions of the article are presented. In the second part, a theoretical characterisation of the COVID-19 pandemic in Poland is made, along with the introduced restrictions and the impact of the virus on social life. The main part of the publication is a content analysis study of information posted on the websites of youth councils during the pandemic and the presentation of activities and projects undertaken by individual youth councils.

Key words: youth councils, youth activity, local government, local policy, COVID-19